

T.C.
YARGITAY
22. Hukuk Dairesi

Esas No.	2017/25556
Karar No.	2019/21633
Tarihi:	27/11/2019

İlgili Kanun / Madde

4857 S. İşK/17

- **İBRANAME**
- **YASAL KOŞULLARI TAŞIMAYAN İBRANAMENİN GEÇERLİ OLMADIĞI**
- **GEÇERLİ OLAMAYAN İBRANAMENİN İÇERDİĞİ TUTARLA SINIRLI MAKBUZ OLARAK KABUL EDİLEBİLMESİ İÇİN ÖDEMENİN BANKA KANALIYLA YAPILMIŞ OLMASININ ZORUNLU OLDUĞU**
-

ÖZETİ Bahse konu belge, iş sözleşmesinin sona erdiği tarihte düzenlenmesi ve yukarıdaki yasal koşulları taşınamaması nedeniyle kesin hükümsüz olup, ibra niteliğinde kabul edilemeyecek ise de, mahkemece imzaya itiraz edilmediğinden bahisle makbuz hükmünde olduğu değerlendirilerek kıdem tazminatı talebinin reddine karar verildiği anlaşılmaktadır. Halbuki hakkın gerçek tutarda ödendiğini ihtiva etmeyen ibra sözleşmeleri veya ibra beyanını muhtevi diğer ödeme belgeleri, içerdikleri miktarla sınırlı olarak makbuz hükmünde olmakla beraber, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'ndaki düzenleme uyarınca bu hâlde

dahi, ödemelerin banka aracılığıyla yapılmış olması gerekmektedir. Dosyada, ilgili belgede kıdem tazminatı tutarı olarak belirtilen net 25.884,62-TL'nin banka aracılığıyla ödendiğine ilişkin banka hesap hareketi veya dekont gibi bir delil bulunmadığından, davacının dava dilekçesinde belirtmiş olduğu banka hesap kaydı dahil taraflardan sorulacak ödemeye ilişkin kayıtlar getirtilmek suretiyle kıdem tazminatının banka aracılığıyla ödenip ödenmediği hususu araştırılmalı; ancak banka kaydı ile ödeme yapıldığının sabit olması halinde ilgili belge makbuz hükmünde kabul edilmelidir

Taraflar arasında görülen dava sonucunda verilen kararın, temyizden incelenmesi davacı vekili tarafından istenilmekle, temyiz talebinin süresinde olduğu anlaşıldı. Dava dosyası için Tetkik Hakimi ... tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili, müvekkilinin medikal ürünlerin imalatı ve pazarlaması alanında faaliyet gösteren davalı şirket nezdinde 06.07.2006-07.02.2014 tarihleri arasında ... Bölgesi Satış Müdürü olarak çalıştığını, 2012 ve 2013 yıllarında hak ettiği prim ücreti alacaklarının davalı tarafından ödenmediğini, iş sözleşmesinin emeklilik nedeniyle sonlandırıldığını ileri sürerek kıdem tazminatı ile prim ücreti alacaklarının hüküm altına alınmasını talep etmiştir.

Davalı Cevabının Özeti:

Davalı vekili, mahkemenin yetkisiz olduğunu, davacının taleplerinin zamanaşımına uğradığını, davacının haklı bir gerekçe göstermeksizin başka bir işyerinde çalışmak amacıyla iş sözleşmesine son verdiğini, istifa dilekçesinde emeklilik gerekçesine dayanmadığını, davacının talep konusu alacaklara hak kazanmadığını ileri sürerek, davanın reddini talep etmiştir.

Mahkeme Kararının Özeti:

Mahkemece, toplanılan deliller ve bilirkişi raporuna dayanılarak, dosyada yer alan imzalı ibraname ve davacı vekilinin prim alacağından vazgeçmeye ilişkin beyanı gözetilerek kıdem tazminatı ile prim ücreti alacaklarının reddine karar verilmiştir.

Temyiz:

Karar süresi içerisinde davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Gerekçe:

1-Dosyadaki yazılara, belgelere ve tüm dosya kapsamına göre; davacının aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

2-Davalı tarafından dosyaya sunulan ibranameye değer verilip verilemeyeceği ve bu bağlamda davacının kıdem tazminatına hak kazanıp kazanmadığı konusunda taraflar arasında uyuşmazlık bulunmaktadır.Türk Hukukunda ibra sözleşmesi 01.07.2012 tarihinde

yürürlüğe giren 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda düzenlenmiş olup, 132. maddesinde "Borcu doğuran işlem kanunen veya taraflarca belli bir şekle bağlı tutulmuş olsa bile borç, tarafların şekle bağlı olmaksızın yapacakları ibra sözleşmesiyle tamamen veya kısmen ortadan kaldırılabılır" şeklinde kurala yer verilmiştir. İş ilişkisinde borcun ibra yoluyla sona ermesi ise 6098 sayılı Kanun'un 420. maddesinde öngörülmüştür. Sözü edilen hükme göre, işçinin işverenden alacağına ilişkin ibra sözleşmesinin yazılı olması, ibra tarihi itibarıyla sözleşmenin sona ermesinden başlayarak en az bir aylık sürenin geçmiş bulunması, ibra konusu alacağın türünün ve miktarının açıkça belirtilmesi, ödemenin hak tutarına nazaran noksansız ve banka aracılığıyla yapılması şarttır. Bu unsurları taşımayan ibra sözleşmeleri veya ibraname kesin olarak hükümsüzdür. Hakkın gerçek tutarda ödendiğini ihtiva etmeyen ibra sözleşmeleri veya ibra beyanını muhtevi diğer ödeme belgeleri, içerdikleri miktarla sınırlı olarak makbuz hükmündedir. Bu hâlde dahi, ödemelerin banka aracılığıyla yapılmış olması gerekir. 6098 sayılı Kanun'da, işverence yapılacak olan ödemelerin banka yoluyla yapılması zorunluluğunun getirilmesi, ibranamenin geçerliliği noktasında sonuca etkilidir. Ancak banka dışı yollarla yapılan ödemelerde de borç ibra yerine tamamen veya kısmen ifa yoluyla sona ermiş olur. Söz konusu düzenleme, sadece işçinin alacaklı olduğu durumlar için işçi yararına kısıtlamalar öngörmektedir. İşverenin cezai şart ve eğitim gideri talep ettiği yine işçinin vermiş olduğu zararın tazminine dair uygulamalarda ve hatta sebepsiz zenginleşme hükümleri çerçevesinde işçinin işverene borçlu olduğu durumlarda, taraflar, herhangi bir sınırlamaya tabi olmaksızın işçinin borçlarını ibra yoluyla sona erdirebilirler. 6098 sayılı Kanun'un 420. maddesinin ikinci ve üçüncü fıkra hükümleri, destekten yoksun kalanlar ile işçinin diğer yakınlarının isteyebilecekleri tazminat ve alacaklar dâhil, hizmet sözleşmesinden doğan bütün haklar yönünden uygulanır. Somut olayda, davacının yaş şartı hariç 15 yıl çalışma süresi ve 3600 gün prim ödeme şartını tamamlayarak iş sözleşmesini 07.02.2014 tarihinde bu gerekçe ile feshettiği ve kıdem tazminatına hak kazandığı hususu sabittir. Dosyada davacı tarafça imzalı 07.02.2014 tarihli İbraname (1475 Sayılı İş Kanunu Emeklilik) başlıklı belgenin incelenmesinden; "...06/07/2006 tarihinde girdiğim ... San. Tic. A.Ş.'den 07/02/2014 tarihinde 1475 sayılı İş Kanununun Emeklilikle ilgili olan mad. gereği belirsiz süreli iş sözleşmemi sona erdirerek ayrılmış bulunmaktayım. Yukarıda belirtilen tarihler arasında çalıştığım ... San. Tic. A.Ş.'den çalışmış olduğum süreler içerisinde İş Kanunu ve İş Sözleşmesinden doğan ücret, yıllık izin ücretlerimi, fazla çalışma ücretlerimi, hafta tatili ile ulusal bayram ve genel tatil ücretlerimi tam ve zamanında aldım. Adı geçen şirketten ayrılırken hak edip te kullanmadığım izin süresine ait ücretimi nakden ve tamamen aldığım dan işveren şirketten hiçbir hak ve alacağım kalmadığını, bu nedenle işveren şirketi tam olarak ibra ettiğimi kabul ve beyan ederim. 2014 - Şubat ayı ücret, yıllık izin v.b. hak edişlerim için net 713,39-TL, kıdem tazminatı net 25.884,62-TL, yıllık izin net 971,44-TL, toplam net 27.569,45-TL..." yazılı olduğu görülmektedir. Bahse konu belge, iş sözleşmesinin sona erdiği tarihte düzenlenmesi ve yukarıdaki yasal koşulları taşıması nedeniyle kesin hükümsüz olup, ibra niteliğinde kabul edilemeyecek ise de, mahkemece imzaya itiraz edilmediğinden bahisle makbuz hükmünde olduğu değerlendirilerek kıdem tazminatı talebinin reddine karar verildiği anlaşılmaktadır. Halbuki hakkın gerçek tutarda ödendiğini ihtiva etmeyen ibra sözleşmeleri veya ibra beyanını muhtevi diğer ödeme belgeleri, içerdikleri miktarla sınırlı olarak makbuz hükmünde olmakla beraber, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'ndaki düzenleme uyarınca bu hâlde dahi, ödemelerin banka aracılığıyla yapılmış olması gerekmektedir. Dosyada, ilgili belgede kıdem tazminatı tutarı olarak belirtilen net 25.884,62-TL'nin banka aracılığıyla ödendiğine ilişkin banka hesap hareketi veya dekont gibi bir delil bulunmadığından, davacının dava dilekçesinde belirtmiş olduğu banka hesap kaydı dahil taraflardan sorulacak ödemeye ilişkin kayıtlar getirilmek suretiyle kıdem tazminatının banka aracılığıyla ödenip ödenmediği hususu araştırılmalı; ancak banka kaydı ile ödeme yapıldığının sabit olması halinde ilgili belge makbuz hükmünde kabul edilmelidir. Mahkemece, yanılığın şekilde değerlendirme yapılması hatalı olup bozmayı gerektirmiştir. SONUÇ: Temyiz olunan kararın, yukarıda yazılı sebeplerle BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 27.11.2019 tarihinde oybirliğiyle

karar verildi.